

Protokoll fört vid pleniföredragning

Infrastrukturavdelningen

Allmänna byrån

Närvarande

VT, HJ, RH, AH, FK,

Frånvarande

CW, AH-J

Justerat

Omedelbart

Ordförande

Lantråd

Veronica Thörnroos

Föredragande

Minister

Harry Jansson

Protokollförare

Avdelningsjurist

Magnus Unger

Nr 6

Kompletterande yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om lagen om godkännande och sättande i kraft av ändringar i bilagan till konventionen om underlättande av internationell sjöfart (ursprungligt avtal (FördrS 27/1967)).

ÅLR 2023/5195

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att lämna ett kompletterande yttrande till lagtinget enligt bilaga 1, I123E05.

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens kompletterande yttrande
Över republikens presidents framställning till Ålands lagting om lagen om godkännande och sättande i kraft av ändringar i bilagan till konventionen om underlättande av internationell sjöfart (ursprungligt avtal (FördrS 27/1967)).

- Republikens presidents framställning nr 7/2022-2023

Bakgrund

Landskapsregeringen lämnade ett yttrande till lagtinget i detta ärende den 24 augusti 2023. Yttrandet i fråga innehåller inga felaktigheter, men landskapsregeringen lämnar här ett kompletterande yttrande i syfte att bättre belysa det faktum att lagtinget inte tidigare lämnat sitt bifall till den ursprungliga konventionen om underlättande av internationell sjöfart från 1965 (FAL-konventionen).

Den ursprungliga konventionen från år 1965

Såsom konstaterats i landskapsregeringens tidigare yttrande ingicks FAL-konventionen år 1965 inom Internationella sjöfartsorganisationen (IMO International Maritime Organization). Finland anslöt sig till konventionen den 2 juni 1967 (FördrS 27/1967).

FAL-konventionen består av 16 artiklar som skapar ett ramverk för konventionen. Bestämmelserna i dessa 16 artiklar är av en formell natur och hänför sig till frågor såsom hur konventionstexten ska tolkas, vilken slags sjöfart som omfattas av konventionen, när konventionen kan undertecknas osv. Samtliga bestämmelser av mer materiell natur återfinns i bilagan till konventionen.

Även i den ursprungliga konventionens bilaga finns bestämmelser om sjukvård. I del 4 i bilagan återfinns t.ex. bestämmelser som gäller lokala myndigheters skyldigheter att erbjuda akut sjukvård till fartygspersonal som är i behov av akut vård.

Lagstiftningsbehörigheten enligt 1951-års självstyrelselag

Finland anslöt sig till FAL-konventionen år 1967, dvs vid en tidpunkt då 1951-års självstyrelselag (ÅFS 5/1952) var i kraft. Vid en utredning av FAL-konventionens förhållande till Åland behöver således behörighetsfördelningen enligt 1951-års självstyrelselag beaktas.

Enligt 13 § 16 punkten i 1951-års självstyrelselag hade landskapet behörighet i frågor om... *hälso- och sjukvården, med de begränsningar, som i 11 § 2 mom. 15 punkten omförmälas;*

Enligt 11 § 2 mom. 15 punkten hade riket behörighet i frågor om ... *bekämpandet av epidemier och andra smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur; behörighet att utöva läkarkallet, tandläkaryrket och annan verksamhet inom hälso- och sjukvårdens samt apoteks- och veterinärväsendets områden, så ock, där icke stadgandet i 19 § 7a punkten annat föranleder, å dessa områden verksamma personers utbildning samt deras rättigheter och skyldigheter; sinnessjuklagstiftningen, såvitt angår den del av lagstiftningen, som innefattar trygghet för den personliga okränkbarheten och oantastligheten eller äger samband med straffprocessen eller straffverkställigheten; den legala skyldigheten för kommunerna i fråga om stads- och kommunalläkarens avlönande, så ock å dessa överförda, på staten ankommande medicinska uppgifter inom områden, hänförda till rikets lagstiftningsbehörighet; rättsmedicinska obduktioner och undersökningar; kastrering och sterilisering; avbrytande av havandeskap; eldbegängelse; apotek och apoteksvaror; tillverkning, förvaring och försäljning av gifter och preparat, uti vilka gift ingår; köttkontroll; förbud mot införsel av djur och djurprodukter; slakt av husdjur samt djurskydd;*

Landskapsregeringen anser, i likhet med de bestämmelser om sjukvård i den ändrade bilagan, att även den ursprungliga bilagan till FAL-konventionen innehöll bestämmelser om sjukvård som hörde till den åländska lagstiftningsbehörigheten.

Lagtingets bifall till internationella fördrag enligt 1951-års självstyrelselag

I 11 § 2 mom. 19 punkten i 1951-års självstyrelselag stadgas följande om internationella fördrag:

Till rikets lagstiftningsbehörighet hänföres jämväl stiftande av allmän lag eller utfärdande av förordning, då ärendet rör:

... område, som är reglerat genom internationella fördrag, dock så, att jämväl landstinget bör giva sitt bifall till lag, genom vilken fördrag med främmande makt bringas i kraft inom landskapet, för såvitt i fördraget ingå bestämmelser, som innebära upphävande eller ändring av eller avvikelser från stadganden i självstyrelselagen;

Enligt 1951-års självstyrelselag skulle lagtinget således ge sitt bifall till *lagar* om sättande i kraft av fördrag, om ett fördraget innehöll bestämmelser som innebar *upphävande eller ändring av eller avvikelser från stadganden i dåvarande självstyrelselag.*

Finland ratificerade konventionen 20 mars 1967 och den sattes i kraft genom en förordning i Finland den 2 juni 1967. Eftersom den sattes i kraft genom en förordning krävdes inte lagtingets bifall enligt då gällande regler. Enligt regeringspropositionen 1990/73 om ändring av självstyrelselagen anges att om Finland satt i kraft en konvention ge-

nom förordning betyder det att konventionen inte ansetts innehålla bestämmelser som innebar upphävande eller ändring av eller avvikelser från stadgandena i självstyrelselagen.

Huvudregeln är att de fördrag som satts i kraft enligt de principer som gällde vid tidpunkten för ikraftträdandet inte behöver sättas i kraft på nytt även om principerna för ikraftträdande senare förändras.

Lagtingets bifall till FAL-konventionen och dess bilaga
Landskapsregeringen konstaterar således att frågan om lagtingets bifall till FAL-konventionen och dess nu ändrade bilaga är snarlik frågan från år 2013 om lagtingets bifall till FN-konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ESK-konventionen) samt dess fakultativa protokoll.

I fråga om ESK-konventionen inhämtades lagtingets bifall till det fakultativa protokollet år 2013, medan lagtingets bifall inte hade inhämtats år 1976 till den ursprungliga konventionen. Landskapsregeringen konstaterar att lagtinget i det fallet på eget initiativ gav bifall till ursprungskonventionen i samband med att bifall lämnades till det fakultativa protokollet. Landskapsregeringen ser att det vore konsekvent om lagtinget även i den nu aktuella frågan om FAL-konventionen följde den praxis som lagtinget tidigare skapat, och på eget initiativ ger sitt bifall även till den ursprungliga FAL-konventionen i samband med att bifall lämnas till ändringen av bilagan till FAL-konventionen.

Ställningstagande

Landskapsregeringen upprepar avslutningsvis att i enlighet med tidigare lämnade yttrande ser landskapsregeringen inget hinder mot att lagtinget ger sitt bifall till godkännande och sättande i kraft av ändringar i bilagan till konventionen om underlättande av internationell sjöfart.

Mariehamn den 5 september 2023

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Harry Jansson